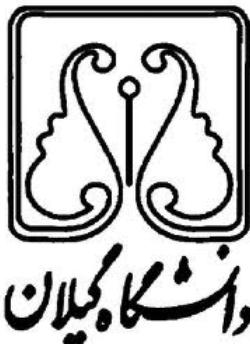

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

دانشکده فنی

عنوان پایان نامه :

طراحی تقویت کننده کم نویز فرا پهن باند CMOS با شبکه

LC تطبیق

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

در رشته مهندسی برق - گرایش الکترونیک

نام دانشجو

عبدالرضا فدائی

استاد راهنما:

دکتر مقصودی

شهریور ۱۳۹۱

تقدیم به:

به روح بلند مادرم که همیشه مشوق من در ادامه تحصیل بودند.

تشکر و قدردانی:

از استاد محترم راهنما سرکار خانم دکتر مقصودی و استاد مشاور جناب آقای دکتر رضا ابراهیمی تشکر و
قدردانی می نمایم .

بر خود لازم میدانم از خدمات تمام اساتید گروه الکترونیک دانشگاه گیلان تشکر نمایم.

چکیده:

تقویت کننده های کم نویز فراپهن باند

عبدالرضا فدایی

پیشرفت مخابرات سلولی و فرآگیر شدن آن سبب شده است که سازندگان گیرنده های رادیویی سعی در مجتمع سازی محصولات خود و کاهش تعداد المان های خارج تراشه نمایند طوری که بتوانند فرستنده - گیرنده را ببروی یک تراشه طراحی کنند.

امروزه بسیاری از مدارهای بخش جلوی RF با تکنولوژی CMOS پیاده سازی می شوند. گسترش تکنولوژی CMOS در مدارهای مخابراتی به دلیل عملکرد بسیار مناسب آنها در فرکانس های بالا ، ارزان بودن و قابلیت مجتمع سازی آنهاست .

سیستم های مخابراتی بی سیم به تقویت کننده های توان پربازده با خطینگی بالا نیاز دارند. از آن جهت مطالعه این نوع تقویت کننده های توان حائز اهمیت است می توان با استفاده از تکنیک های طراحی تقویت کننده توان خطی پر بازدهای طراحی نمود که گستره دینامیکی و بازده توان رادر آن اصلاح کرد.

واژه های کلیدی: فرا پهن باند، تقویت کننده کم نویز، تطبیق امپدانس، عدد نویز ،

فهرست مطالب

۱	فصل ۱: مقدمه
۲	۱-۱- مقدمه
۲	۱-۲- معرفی فراپهن باند
۴	۱-۳-۱ فراپهن باند در قوانین FCC
۵	۱-۳-۲ استانداردهای UWB
۵	۱-۳-۳- طرح MB-OFDM
۶	۱-۳-۴- طرح DS-CDMA
۷	۱-۴-۱ تعریف کلی سیستم فرا پهن باند
۷	۱-۴-۲- ویژگیهای سیستم فرا پهن باند
۸	۱-۴-۳- طراحی سیستم های UWB
۹	۱-۴-۴- اهداف پایان نامه
۱۰	فصل ۲ : انواع تقویت کنندهای کم نویز و روش‌های تطبیق امپدانس آنها

۱	۲-۱- مقدمه
۱	۲-۲- نویز
۱	۲-۳- انواع نویز
۱۲	۲-۴- نویز در سیستم های آبشاری
۱۳	۲-۵- اجزای تقویت کننده کم نویز
۱۳	۲-۶- هسته مدار
۱۴	۲-۷- تطبیق امپدانس ورودی
۱۴	۲-۸- تطبیق امپدانس خروجی
۱۴	۲-۹- طراحی LNA باندپهن
۱۴	۲-۱۰- معیارهای طراحی
۱۶	۲-۱۱- بررسی پایداری
۱۶	۲-۱۲- خطی بودن LNA-UWB
۱۷	۲-۱۳- معیارهای فشردگی 1 dB
۱۸	۲-۱۴- خطی سازی
۱۹	۲-۱۵- تطبیق امپدانس
۱۹	۲-۱۶- روش های تطبیق امپدانس
۲۰	۲-۱۷- پایانه هی مقاومتی
۲۱	۲-۱۸- $\frac{1}{gm}$ - پایانه هی
۲۲	۲-۱۹- ساختار فیدبک مقاومتی
۲۴	۲-۲۰- ساختار اینداکتیو دیجنریشن
۲۶	۲-۲۱- نتیجه گیری و مقایسه نتایج

فصل ۳: ارائه یک روش سیستماتیک برای تطبیق امپدانس ورودی و خروجی در تقویت کننده ها

۲۷	
۲۸	۱-۳ - مقدمه
۲۹	۲-۳ - روش سیستماتیک برای تطبیق امپدانس ورودی
۳۰	۱-۲-۳ - بدست آوردن تابع تبدیل فیلتر پایین گذر
۳۳	۲-۲-۳ - طراحی فیلتر میان گذر
۳۶	۳-۳ - روش سیستماتیک برای تطبیق امپدانس خروجی

فصل ۴: طراحی تقویت کننده و بایاس آن

۳۸	
۳۹	۱-۴ - مقدمه
۳۹	۲-۴ ساختار هسته ای تقویت کننده کم نویز
۴۰	۳-۴ محاسبه امپدانس ورودی
۴۲	۴-۴ محاسبه ای سایز ترانزیستورها
۴۲	۵-۴ محاسبه ای اندازه سلف واقع شده در سورس
۴۴	۴-۵ تعیین ولتاژ های بایاس
۴۶	۷-۴ توان مصرفی LNA طراحی شده

فصل ۵: طراحی و شبیه سازی مدار

۴۷	
۴۸	۱-۵ - مقدمه
۴۸	۲-۵ پارامترهای S
۴۹	۳-۵ مدار طراحی شده در باند کامل فرکانسی
۵۰	۴-۵ نتایج شبیه سازی در باند کامل UWB
۵۰	۱-۴-۵ شبیه سازی پارامتر S_{11}
۵۱	۲-۴-۵ شبیه سازی پارامتر S_{12}
۵۲	۳-۴-۵ شبیه سازی پارامتر S_{21}
۵۳	۴-۴-۵ شبیه سازی پارامتر S_{22}
۵۵	۵-۴-۵ شبیه سازی پارامتر NF
۵۶	۵-۵ نتیجه گیری
۵۸	مراجع
۵۸	پیوست ها

فهرست اشکال

..... ۳	شکل ۱-۱ مقایسه عرض باند UWB با عرض باند بقیه سیستمها
..... ۴	شکل ۲-۱ ماسک طیفی UWB
..... ۵	شکل ۳-۱ نقشه باند طرح MB OFDM
..... ۶	شکل ۱-۴ a شکل موج های فرکانسی طرح DS-CDMA
..... ۶	شکل ۱-۴ b شکل موج های فرکانسی طرح DS-CDMA
..... ۷	شکل ۵-۱ ماسکتوان ارسالی UWB
..... ۹	شکل ۲-۱ گیرنده و موقعیت تقویت کننده کم نویز در آن
..... ۱۲	شکل ۲-۲ بلوک دیاگرام گیرنده با نمایش عدد نویز هر طبقه
..... ۱۳	شکل ۳-۲ ساختار تقویت کننده کم نویز
..... ۱۷	شکل ۴-۲ نقطه‌ی فشردگی ۱dB
..... ۲۰	شکل ۵-۲ پایانه‌ی مقاومتی
..... ۲۱	شکل ۶-۲ توپولوژی گیت مشترک
..... ۲۳	شکل ۷-۲ توپولوژی فیدبک مقاومتی
..... ۲۴	شکل ۸-۲ توپولوژی اینداکتیو دیجنریشن
..... ۲۵	شکل ۹-۲ سیگنال کوچک اینداکتیو دیجنریشن
..... ۲۸	شکل ۳-۱ فیلتر میان گذر
..... ۲۸	شکل ۳-۲ امپدانس ورودی ثابت در پهنهای باند زیاد به کمک فیلتر میان گذر
..... ۳۰	شکل ۳-۳ فیلتر پائین گذر
..... ۳۴	شکل ۳-۴ فیلتر پایین گذر
..... ۳۴	شکل ۳-۴ فیلتر میان گذر طراحی شده
..... ۳۶	شکل ۳-۶ امپدانس خروجی
..... ۴۰	شکل ۴-۱ ساختار هسته تقویت کننده کم نویز
..... ۴۱	شکل ۴-۲ امپدانس ورودی تقویت کننده کم نویز
..... ۴۴	شکل ۴-۳ ساختار هسته تقویت کننده کم نویز
..... ۴۸	شکل ۵-۱-شماتیک کلی دوقطبی
..... ۴۸	شکل ۵-۲-مدار طراحی شده
..... ۵۰	شکل ۵-۳ شبیه سازی پارامتر S_{11}
..... ۵۱	شکل ۵-۴ شبیه سازی پارامتر S_{12}
..... ۵۲	شکل ۵-۵ شبیه سازی پارامتر S_{21}
..... ۵۳	شکل ۵-۶ شبیه سازی پارامتر S_{22}
..... ۵۴	شکل ۵-۷ شبیه سازی پارامتر N_F

فهرست جداول

جدول (۱-۱) مقایسه UWB با تکنولوژی های دیگر ۳
جدول (۱-۲) عملکرد مناسب تقویت کننده کم نویز ۱۵
جدول (۲-۲) مقایسه عملکرد چهار نوع معماری تقویت کننده کم نویز ۲۶
جدول (۱-۳) مقادیر بدست امده برای فیلتر طبیق ورودی ۳۵
جدول (۱-۵) مقایسه تقویت کننده با کارهای قبلی ۵۶

فصل اول : مقدمه

۱-۱- مقدمه:

پیشرفت سریع ارتباطات و افزایش تقاضا برای بالا بردن نرخ ارسال داده، منجر به پیشرفت تکنولوژی ساخت و تغییر باند های کاری شده است [۱]. افزایش تقاضا برای انتقال سریع و افزایش نرخ انتقال اطلاعات در عین مصرف کم توان، تاثیرات شگرفی را بر تکنولوژی ارتباطات ایجاد کرده است. در هر دو بخش مخابرات بی سیم و سیمی این گرایش منجر به استفاده هرچه بیشتر از مدولاسیون هایی با استفاده بهینه تر از طیف فرکانسی و یا افزایش پهنای کانالها گشته است. در حقیقت این پیشرفت تکنولوژی منجر به طراحی و تولید دستگاههایی شده است که قابلیت کارکرد در باندهای وسیع تری را داشته باشند. همچنین یکی از پرکاربردترین باندها، فراپهن باند است که می تواند نرخ ارسال داده را به طور چشمگیری افزایش دهد. در این فصل این باند و استاندارد های آن بررسی می گردد [۲].

در دهه های ۸۰ و ۹۰ میلادی قوانین میدانهای الکترومغناطیس متغیر با زمان، بر روی سیستمهای بی سیم و بخصوص سیستمهای با برد کوتاه در محیطهای با تداخل چند مسیره اعمال شدند. بررسیهای انجام شده نشان داد که تعداد زیادی از این سیستمهای می توانند در یک محیط به صورت همزمان کار کنند و حتی مصنوبیت این سیستمهای در مقابل تداخلات چند مسیره بسیار بیشتر از سیستمهای با پهنای باند باریک است. بنابراین یک کاربرد بالقوه این سیستمهای ارتباط بین استفاده کننده های متعدد در فضاهایی با اختلالات چند مسیره زیاد می باشد. اما مساله اصلی سیستمهای فراپهن باند استفاده همزمان از آنها با سیستمهای قدیمی تر مخابراتی است [۳].

۱-۲- معرفی فرا پهن باند^۱

یکی از پرکاربردترین باندها، فراپهن باند است که می تواند نرخ ارسال داده را به طور چشمگیری افزایش دهد. تکنولوژی فراپهن باند (UWB) در دهه اخیر بسیار مورد توجه قرار گرفته است. شروع استفاده از UWB مربوط به انتهای قرن نوزدهم می باشد که رادیو ساخته شده توسط مارکنی از پهنای باند وسیعی برای انتقال اطلاعات بهره می برده است. سپس مفهوم UWB مجددا در دهه ۱۹۶۰ برای ساخت رادارهای ایمن در برابر تداخل و با مصرف توان پایین مورد توجه قرار گرفت [۴] [۵].

در نهایت اختراع ثبت شده توسط جرالد روس در سال ۱۹۷۳ مخابرات UWB را پایه ریزی نمود [۵]. سیستم های فرا پهن باند یا UWB به علت عرض باند بسیار وسیع شان (حدود ۷.۵ GHZ) و توان سیگنال بسیار پایین، علاقه مندان بسیاری را به خود جذب کرده اند. این تکنولوژی قبلاً در ارتش آمریکا استفاده می شد اما با گسترش تکنولوژی، از فوریه ۲۰۰۲ کمیته فدرال ارتباطات ^۲ (FCC) قواعد استفاده ای تجاری از این تکنولوژی را تصویب کرد.

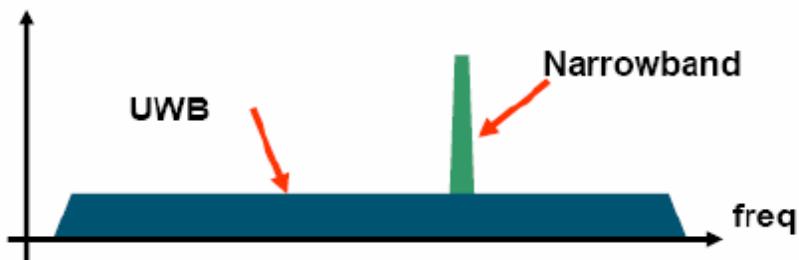
^۱ - Ultra wideband (UWB)

^۲- Federal Communication committee(FCC)

طبق تعريف FCC هرسيگنالی که عرض باندی بزرگتر از ۲۰٪ فرکانس مرکزی اش یا عرض باندی بزرگتر از ۵۰۰ MHz داشته باشد، یک سيگنال UWB است [۶].

یک سيگنال UWB بر اساس عرض باندی که اشغال می کند تعريف می شود و سيگنال ارسالی می تواند هر شکلی داشته باشد. ولی بدبيهی است که به علت داشتن عرض باند بسیار زیاد، این سيگنال در حوزه ی زمان بسیار محدود بوده و بیشتر شبیه یک ضربه است. پهنهای زمانی سيگنال UWB در حد نانوثانیه است و اطلاعات بر روی این پالس های سريع مدوله می شوند. در شکل (۱-۱) عرض باند UWB با عرض باند بقیه سیستمها مقایسه شده است.

Pulsed UWB

شکل (۱-۱): مقایسه عرض باند UWB با عرض باند بقیه سیستمها

با توجه به شکل در مقایسه با سیستمها دیگر UWB قابلیت بیشتری برای استفاده از عرض باند را دارد. جدول ۱-۱ مقایسه LAN و بقیه ی تکنولوژی های UWB را نشان می دهد.

همانطور که در جدول (۱-۱) مشخص است، برای نرخ بالای ارسال داده، UWB بهترین گزینه است.

جدول (۱-۱): مقایسه UWB با تکنولوژی های دیگر [۹]

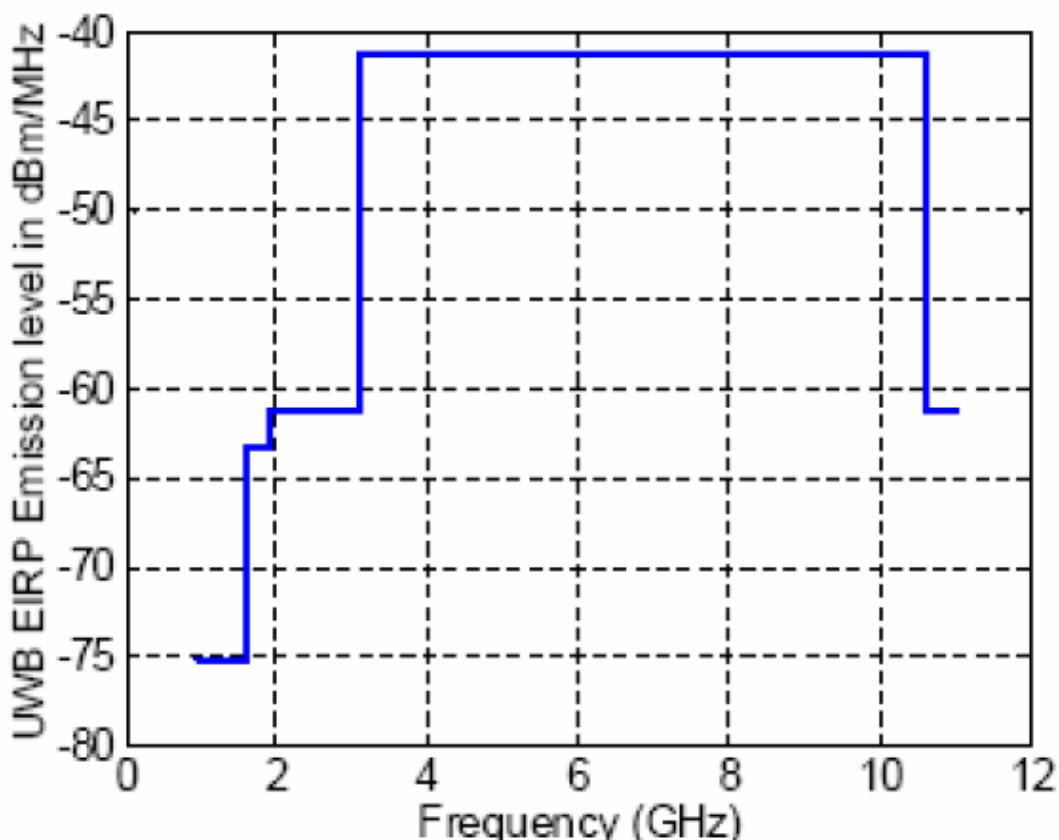
نرخ ارسال (بر ثانیه)	فاصله	فرکانس	پهنهای کانال	تکنولوژی
صدها مگابیت	بیشتر از ۵۰ متر	۳.۱-۱۰.۶GHz	۷.۵ GHz	فرا پهن باند
بیشتر از ۱۱ مگابیت	۱۰۰ متر	۲.۴GHz	۸۰ MHz	۱۱.۸۰۲b
بیشتر از ۵۴ مگابیت	۵۰ متر	۵GHz	۲۰۰ MHz	۱۱.۸۰۲a
بیشتر از ۱ مگابیت	۱۰ متر	۲.۴GHz	-	بلوتوث

۱-۲-۱ فراپهن باند در قوانین FCC

یک نکته مهم در سیگنال UWB این است که براساس قوانین تصویب شده در FCC، توان آن مجاز نیست از حدی بیشتر باشد. محدودیت فوق، این مکان را برای سیستم های UWB ایجاد میکند که بدون اینکه توان سیگنال خروجی آنها توسط سیستم های باند باریک مجاور احساس شود از پهنانی باند وسیعی برای انتقال اطلاعات خود استفاده کنند. محدودیت هایی که برای توان انتشار این سیستم ها ایجاد شد، عمدتاً محدودیت هایی بود که برای حفاظت از سیستم GPS و سایر سیستم هایی که در باند فرکانسی MHz ۱۶۹۰-۶۹۰ کار می کنند، مطرح شده بود.

همانطور که در شکل زیر نشان داده شده است این ماسک توان همچنین برای سایر سیستم هایی که عملکرد آنها در فاصله ی GHZ ۱۰.۶ - ۳.۱ یعنی باندی که برای کاربردهای داخلی UWB، تعریف شده است نیز کاربرد

UWB(Ultra Wide Band)

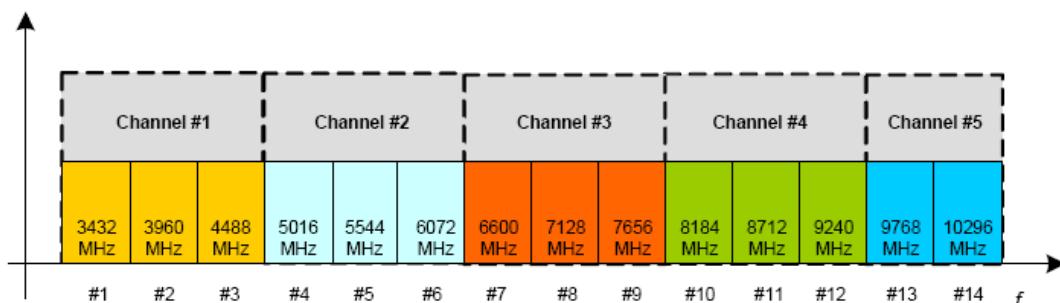
شکل(۱-۲): ماسک طیفی UWB

۲-۱-۲- استانداردهای UWB

گروه کاری IEEE ۸۰۲.۱۵.۳a^۱ که برای تحقیق درباره ی لایه ی فیزیکی PAN^۲ بیسیم نسل بعدی تشکیل شده UWB را به عنوان کاندید برای لایه ی فیزیکی در نظر می گیرد. علی رغم اینکه طرح های زیادی در نظر گرفته شده است، دو تا از آنها به نام های MB-OFDM و DS-CDMA تنها کاندیدهایی هستند که برای کسب مجوز از کمیته ی استانداردها رقابت می کنند.^[۸]

۳-۲-۱ طرح MB-OFDM

طرح MB-OFDM (مالتی پلکس توسط تقسیم فرکانس متعدد چند مسیره^۳) توسط شرکت های معروفی مانند اینتل، TI منتشر شدند.^[۹] نرخ داده در آن از $53 / 3 \text{ Mb/s}$ تا 480 Mb/s متغیر است. سیگنال ارسالی توسط یک DAC با سرعت بالا تولید می شود و نسبت به فرستنده های بر مبنای پالس بازده طیفی بالاتری دارد. مدولاسیون OFDM به طور ذاتی در برابر چند مسیره شدن کanal، و تغییرات بهره، فاز، و تاخیر گروه در فرستنده گیرنده ها مقاوم است.^[۱۰] این پیشنهاد باند UWB را به ۵ کanal و ۱۴ زیرگروه ۵۲۸GHz همانطور که در شکل (۱-۳) نشان داده شده است، تقسیم می کند. کanal ها به زیر گروه های ۲ یا ۳ کanalه تقسیم و پرش فرکانسی در این زیر گروه ها صورت می پذیرد.

شکل (۳-۱) : نقشه باند طرح MB-OFDM [۱۱]

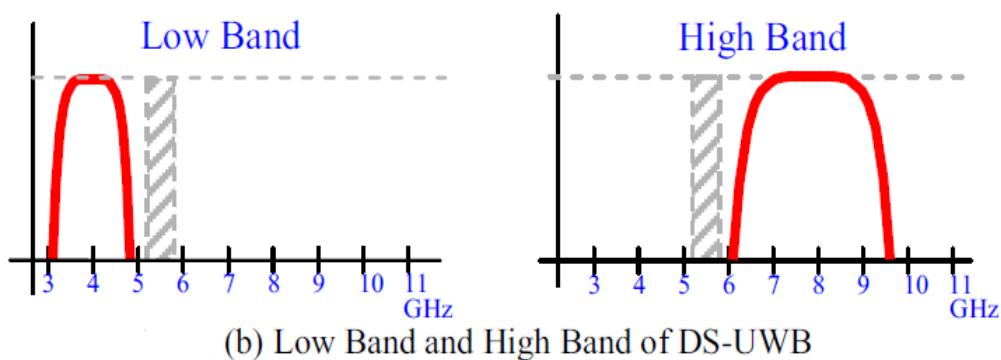
از آنجایی که فرستنده OFDM بین سه زیر گروه در هر کanal پرش فرکانسی می کند سطح توانی سه برابرماکریم حد مجاز FCC^۴ تشعشع می کند، یعنی در هر لحظه از زمان فرستنده از یک سوم پهنانی باند و سه برابر چگالی توان مجاز استفاده می کند. در نتیجه میانگین تشعشع در هر کanal شرایط ماسک فراپهن باند را برآورده می سازد. یکی از اشکالات این روش پیچیدگی آن است به طوری که نرخ پرش فرکانسی کمتر از 10 ns و با فاصله فرکانسی 10.56 MHz مورد نیاز است. در نتیجه به یک PLL و چندین اسیلاتور و یک مالتی پلکسر برای انتخاب اسیلاتور نیاز خواهد بود.

^۱ - Orthogonal frequency-division multiplexing

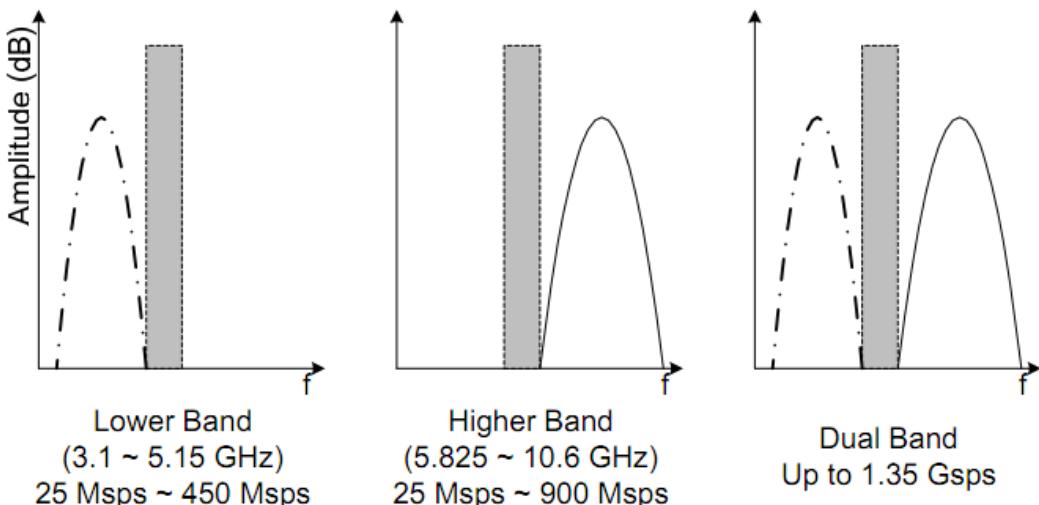
^۲ - Multi path fading

٤-٢-١ : DS-CDMA طرح^۱

پیشنهاد دیگری که به گروه ۸۰۲.۱۵.۳ a ارسال شد، ساختار DS-CDMA از جانب مجمع UWB بود [۱۲]. این ساختار بر مبنای پالس است که از مدولاسیون BPSK استفاده می کند . سیگنال در دو باند ۳.۱ - ۵.۱۵ GHz و ۵.۸۲ - ۱۰.۶ GHz همانطور که در شکل(۴-۱) نشان داده شده است. ارسال می شود . نرخ داده در این پیشنهاد از ۱۳۲ Mb/s شروع و تا ۲۸ Mb/s می رسد. مزیت مهم این ساختار سادگی و مصرف کمتر آن در مقایسه با ساختار OFDM است .

شکل(۴-۱) a: شکل موج های فرکانسی طرح DS-CDMA

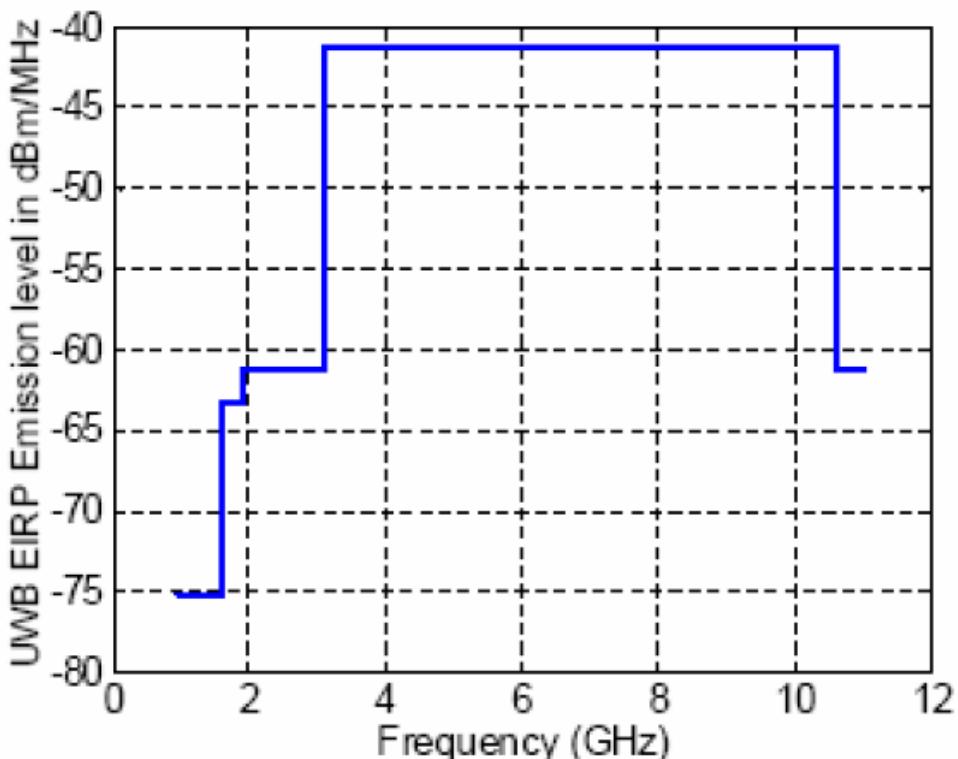

شکل(۴-۱) b: شکل موج های فرکانسی طرح DS-CDMA

^۱ -Direct sequence UWB (DS-UWB)

۱-۲-۵- تعریف کلی سیستم فراپهن باند:

به طور کلی UWB به سیستم هایی اطلاق می شود که پهنهای باند مورد استفاده آن ها برای انتقال اطلاعات بیش تر از ۵۰۰ مگا هرتز بوده و یا پهنهای باند کسری آن ها بیش از ۲۰ درصد باشد .پهنهای باند کسری به صورت $B/f_C = \frac{f_H+f_L}{f_C}$ تعریف می شود که $B=f_H-f_L$ و فرکانس قطع بالای $db_{10} - f_L$ و فرکانس قطع پایین $db_{10} - f_H$ سیستم می باشد [۱۳]. براساس سیستم های مخابراتی UWB با $f_C > 2.5 GHz$ باشد $f_C < 2.5 GHz$ باید پهنهای باند کسری بزرگتر از ۵۰۰ مگا هرتز داشته باشند در حالی که سیستم های UWB با $f_C < 2.5 GHz$ باید پهنهای باند کسری بزرگتر از ۲۰ درصد داشته باشند .با استفاده از این پهنهای باند وسیع، چگالی طیفی توان ارسالی در این سیستم بسیار پایین است و در نتیجه، از مصونیت بالایی در مقابل شنود برخوردار هستند .به منظور جلوگیری از تاثیر نامطلوب سیستم UWB بر سیستم هایی که قبلا در این باند وجود داشته اند، مانند FCC، Bluetooth 802.11a/b/g/n، وغیره، ماسک مربوط به چگالی طیف توان این سیستم ها را مشخص نموده است .محدودیت های توانی اعمالی FCC که برابر $1 dBm/MHz$ معادل $75 n Watt/MHz$ برای سیستم های UWB است، آن ها را در مجموعه سیستم های کم تشعشع مانند تلویزیون و مونیتور ها قرار داده است .این محدودیت توانی به سیستم های UWB امکان فعالیت پایین تر از سطح نویز سیستم های معمول باند باریک را می دهد و این سیستم ها می توانند در کنار یکدیگر فعالیت نمایند [۱۴]. شکل زیر چگالی طیف توان مجاز سیستم های UWB را نشان می دهد.

شکل (۱-۵): ماسک توان ارسالی اختصاص داده شده برای سیستم های فراپهن

۱-۲-۶- ویژگیهای سیستم های فرا پهن باند:

در مقایسه با سیگنال های باند باریک سیگنال UWB دارای چند مزیت اصلی است . ۱- ظرفیت بالا و توان ارسالی پایین . با توجه به اینکه ظرفیت با پهنهای باند رابطه خطی دارد، پهنهای باند بسیار زیاد سیستمهای فرا پهن باند باعث میگردد تا این سیستمهای در سیگنال به نویزهای پایین نیز قابل استفاده باشند و ظرفیت انتقال اطلاعات بالایی داشته باشند . ۲- قابلیت همزیستی با سیستمهای مخابراتی دیگر . از آنجایی که توان ارسالی در سیستمهای فرا پهن باند بسیار پایین میباشد، تداخل ایجاد شده توسط سیستمهای فرا پهن باند برای سیستمهای دیگر قابل تحمل میباشد . همچنین با توجه به این که توان سیگنال ارسالی در تمام پهنهای باند وسیع این سیستم گسترده شده است، تداخلهای باند باریک تأثیر چندانی بر روی این سیستم ندارند [۱۵] .

۳- مقاومت در برابر اختلال . اگر اختلال به صورت باند باریک باشد همانطور که در بالا توضیح داده شد، تأثیری بر این سیستم ندارد . استفاده از اختلال دهنده های باند پهن نیز به علت نیاز به توان ارسالی بسیار بالا مقدور نمی باشند . ۴- پایداری در برابر محو شدگی چند مسیره و استفاده از چند گانگی ارسال . بر خلاف سایر سیستمهای که از پدیده محو شدگی چند مسیره رنج میبرند سیستمهای فرا پهن باند در مقابل این پدیده مقاوم میباشند . زیرا پهنهای باند سیگنال از پهنهای باند همدوسوی کanal خیلی بیشتر میباشد و هر گونه محو شدگی تخت تنها بر روی بخشی از طیف سیگنال اثر میگذارد و به علت اینکه انرژی سیگنال در پهنهای باند زیادی پراکنده شده است سیگنال ارسالی آسیب زیادی نمی بیند [۱۶] .

۱-۲-۷- طراحی سیستم های UWB

طراحی یک سیستم گیرنده / فرستنده UWB مشکلات بیشتری نسبت به یک سیستم باند باریک دارد. از جمله مسائلی که مختص یک سیستم UWB است می توان به مشکلات طراحی آنتن ها و شیوه های دسترسی چندگانه اشاره کرد [۱۷] . به علاوه، طراحی بلوکهای باند پایه، مدولاتورها و فرستنده / گیرنده های UWB را هم میتوان به این مشکلات اضافه کرد. یکی از بلوکهایی که نقش مهمی در فرستنده / گیرنده های UWB دارند، تقویت کننده های کم نویز می باشند. تقویت کننده های کم نویز حساسترین بلوک در زنجیره گیرنده یک سیستم مخابراتی می باشند. در طراحی تقویت کننده کم نویز فراپهن باند سه نکته را باید در نظر گرفت. تطبیق امپدانس در یک باند پهن تا بتوان ماکریم توان با مشخصه نویز مناسب را انتقال داد، طراحی کم توان و کم بودن عدد نویز تقویت کننده از جمله نکات مهم در طراحی تقویت کننده کم نویز فراپهن باند می باشد.

۱-۵-۱- اهداف پایان نامه :

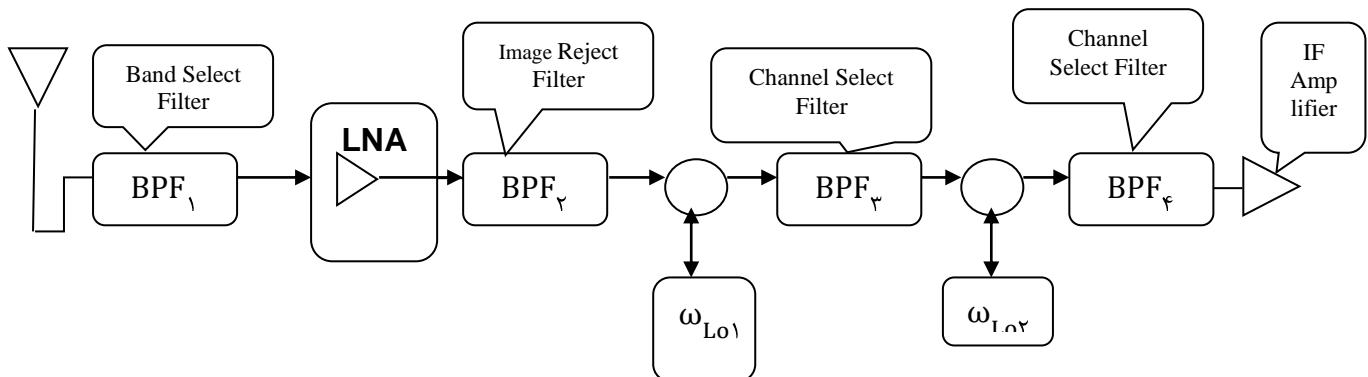
تحقیقات بیشتری در زمینه طراحی گیرنده / فرستنده های UWB و اجزاء آنها انجام شده است، هدف اصلی بیشتر این تحقیقات تقویت کننده های کم نویز، فرآیند بانداست. در این تحقیق با بررسی تقویت کننده های کم نویز و مقایسه ی هریک، ساختار مناسب برای تقویت کننده کم نویز UWB را انتخاب می کنیم. بر این اساس فصل دوم به بررسی انواع تقویت کننده های کم نویز، مشخصات، مزایا و معایب هریک پرداخته است. در فصل سوم به معرفی روشهای سیستماتیک برای تطبیق امپدانس ورودی و خروجی پرداخته است. مطابق با این روش مشکل طراحی تقویت کننده کم نویز در باندهای فرکانسی مختلف حل می شود و تنها با دانستن مقادیر تکنولوژی و باند فرکانسی دلخواه مقادیر مناسب عناصر تقویت کننده تعیین می گردد. در فصل چهارم به طراحی تقویت کننده و بایاس آن پرداخته و در فصل پنجم نتایج طراحی برای باندهای مختلف فرکانسی آورده شده و صحت عملکرد طراحی ها اثبات می شوند. این فصل اثبات می کند که در شیوه ی سیستماتیک طراحی شده مقدار تمامی عناصر با کمک فرمول های ارائه شده در فصول قبل قابل دستیابی برای هر محدوده ی فرکانسی در باند UWB می باشد.

فصل دوم : انواع تقویت کنندهای کم نویز و

روشهای تطبیق امپدانس آنها

۱-۲- مقدمه

تقویت کننده کم نویز^۱، یکی از اساسی‌ترین اجزای هر گیرنده در سیستم‌های مخابراتی بی‌سیم محسوب می‌شوند. زیرا عملکرد آنها کارایی کل سیستم را از نظر نویز مشخص می‌کند. لذا، بهینه بودن مشخصات عملکرد آنها از قبیل عدد نویز، بهره‌ی ولتاژ، خطی بودن و توان مصرفی، از اهمیت فوق العاده‌ای برخوردار است. از سویی به منظور دریافت ماکریم توان ورودی لازم است امپدانس ورودی تقویت کننده کم نویز با امپدانس خروجی طبقه قبل تطبیق داشته باشد. شکل ۱-۲ موقعیت تقویت کننده‌ی کم نویز در کنار سایر عناصر گیرنده را نشان می‌دهد.

شکل ۱-۲ گیرنده و موقعیت تقویت کننده کم نویز در آن

۲-۲ - نویز :

نویز را می‌توان به صورت هر گونه تداخل تصادفی که غیر مرتبط به سیگنال اصلی باشد تعریف کرد. این تعریف، نویز را از پدیده‌های غیر تصادفی مثل اعوجاج هارمونیکی و انتر مدولاسیون متمایز می‌کند [۱۸].

۳-۲ - انواع نویز :

- **نویر حرارتی:** نویز حرارتی در همه مدارها وجود دارد و در مقاومت، مقاومت بیس و امیتر ادوات دو قطبی و مقاومت کانال ماسفت‌ها تولید می‌شود.

^۱ - Low Noise Amplifier (LNA)